

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoE/10/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213226604
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213226604.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci oprávneného: O.. V. S., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko: G., O. ul. XX/XX, proti povinnej: A.. G. G., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko: G., O. ul. X/XX, o návrhu oprávneného na súdny výkon rozhodnutia - styk otca s maloletými deťmi S.: K., nar. XX. XX. XXXX a H. I., nar. XX. XX. XXXX, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno z 3. decembra 2013 č. k. 12Em/9/2013-5, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením konanie zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Svoje rozhodnutie v zastavujúcej časti odôvodnil poukazom na ust. § 83, § 103, § 104 ods. 1, § 251 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj zisteným skutkovým stavom. V priebehu konania zistil, že na Okresnom súde Komárno prebieha vykonávacie konanie vedené pod sp.zn. 9Em/1/2012, ktoré sa začalo na návrh oprávneného dňa 02. 01. 2012, pričom toto ešte nie je ani vydaním rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č.k. 15CoE/163/2013-73 zo dňa 27. 06. 2013, resp. rozhodnutia Okresného súdu Komárno č.k. 9Em/1/2012-85 zo dňa 25. 11. 2013 právoplatne skončené, a preto súd nemohol konať v tej istej veci dvakrát a konanie zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie oprávnený, v ktorom uviedol, že uznesenie 9Em/1/2012/59 zo dňa 04. 03. 2013 nadobudlo v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 15CoE/163/2013-73 zo dňa 27. 06. 2013 právoplatnosť dňa 12. 08. 2013. Konanie o jeho ďalšom návrhu č. k. 12 Em/6/2013 bolo právoplatne zastavené. Proti uzneseniu č. k. 9Em/1/2012-85, ktorým súd zamietol jeho návrh na výkon rozhodnutia o styku s deťmi, podal odvolanie. Vo veci 9Em/1/2012 sa nachádzajú neuskutočnené marené styky detí s otcom od septembra 2011 do 13. 01. 2013 a vo veci 9Em/9/2013 sa nachádzajú neuskutočnené styky detí s otcom od 25. 01. 2011 do 08. 09. 2013. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Povinná sa k odvolaniu oprávneného nevyjadрила.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a f/ OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Ustanovenie § 157 ods. 2 OSP i právna teória civilného procesu vymedzila požiadavky na kvalitatívnu správnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd v každom jednotlivom prípade skúma intenzitu porušenia nedostatkov odôvodnenia rozhodnutia, ktorá zakladá jeho nepreskúmateľnosť (či arbitrárnosť). Ustanovenie § 157 OSP uvádza podstatné obsahové náležitosti rozhodnutia. Ich správnosť a úplnosť je preto podkladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia je vadou konania. Odôvodnenie rozhodnutia má kľúčový význam, pretože dáva odpoveď na otázku, prečo súd rozhodol práve tak a nie inak. Medzi jednotlivými zložkami odôvodnenia rozhodnutia musí existovať vzťah založený na logickom usudzovaní a pravidlách logiky. V opačnom prípade nie je zrejmé, že rozhodnutie je výsledkom právom upraveného procesu za dodržania princípov spravodlivosti, ale je výsledkom svojvôle realizovanej súdnu mocou, čo je v rozpore s princípmi spravodlivého súdneho konania (§ 1 a § 2 OSP). Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich vec vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí o veci samej. Odôvodnenie je z hľadiska jeho preskúmateľnosti jednou z podstatných záruk kontroly výkonu súdnej moci. Súd prvého stupňa v súlade z vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami nepostupoval a pre svoje rozhodnutie ani nemal dostatok dôkazov.

Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní, za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O naplnenie tohto odvolacieho dôvodu ide vždy aj vtedy, ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo má za následok jeho nepresvedčivosť. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu odvolací súd dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie nezodpovedá vyššie uvedeným zákonným predpokladom na obsah a vyhotovenie rozhodnutia. Z obsahu spisu je zrejmé, že konajúci súd nemal na vydanie rozhodnutia dostačujúce podklady, nemal preukázané skutočnosti, na základe ktorých rozhodol. V predmetnej veci úplne absentuje zdôvodnenie prekážky litispendencie, súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal procesnoprávnymi predpokladmi na aplikáciu ustanovenia § 83 OSP v danej veci. Nekonkrétne, len všeobecné odôvodnenie uznesenia súdu nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V danom prípade nesprávnym úradným postupom súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, keď náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie v zmysle § 157 ods. 2 OSP. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je tak nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 83 OSP začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Toto zákonné ustanovenie vyjadruje prekážku súdneho konania (litispendencia), ktorá zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má 1/ rovnakých účastníkov, 2/ rovnaký predmet konania 3/ rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, táto je daná aj vtedy, ak pôvodný účastník v prvom konaní je vystriedaný právny nástupcom v druhom konaní (musí byť však ako právny nástupca pôvodného účastníka označený) a tiež vtedy, ak účastníci

v druhom konaní vystupujú v opačnom procesnom postavení. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 OSP. Spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní (R 97/2003). Nejde o totožnosť veci a prekážka litispendencie nie je daná, ak chýba čo len jeden znak totožnosti veci.

V predmetnej veci podaním zo dňa 19. 11. 2013, doručeným súdu prvého stupňa dňa 21. 11. 2013 sa oprávnený domáhal voči povinnej nariadenia výkonu rozhodnutia zo dňa 14. 06. 2010 č. k. 10C/169/2010-32 a to uložením pokuty povinnej. Návrh odôvodnil tým, že povinná (matka) mu bráni v styku s deťmi a deti mu neodovzdala v termínoch špecifikovaných v návrhu od 25. 01. 2013 do 08. 09. 2013.

Vychádzajúc z odvolania oprávneného, vo veci 9Em/1/2012 sa nachádzajú neuskutočnené styky od septembra 2011 do 13. 01. 2013.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplývalo, že by okresný súd konštatovanú litispendenciu posudzoval dôsledne z hľadiska všetkých jej príslušných atribútov. Predovšetkým zo zákonného znenia ust. § 83 OSP jednoznačne vyplýva, že prekážka litispendencie vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie v tej istej veci. V danej veci je zrejmé, že sa nejedná o totožnú vec.

Odvolací súd poznamenáva, že konaní o výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí len veľmi ťažko môže dôjsť k litispendencii. Konanie sa začína na návrh osôb oprávnených na výchovu alebo styk s dieťaťom, alebo z úradnej povinnosti, uznesením súdu o začatí konania. Navrhovateľ ak špecifikuje neuskutočnený styk za nejaké obdobie, práve toto obdobie robí každý jednotlivý návrh oprávneného špecifickým. Predpokladom nariadenia výkonu rozhodnutia je aktívna účasť súdu zameraná na dobrovoľné plnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia alebo schválenej dohody. Preto súd skôr, ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo dohode, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil, alebo súdom schválenú dohodu plnil. Vo výzve poučí povinného na následky neplnenia povinností, spravidla požiada iné subjekty o pôsobenie na povinného, aby tieto povinnosti dobrovoľne plnil. Ak takáto výzva zostane bezvýsledná, súd uloží tomu, kto dobrovoľne neplní, pokutu v určenej výške 200 eur. Pokutu možno ukladať opakovane. Osobitným spôsobom výkonu rozhodnutia je odňatie dieťaťa a jeho odovzdanie tomu, komu bolo zverené, alebo tomu, kto má právo na styk s dieťaťom.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že v danej veci nie sú splnené zákonné predpoklady na záver o prekážke podmienok konania spočívajúcich v litispendencii, pokiaľ súd prvého stupňa v dôsledku nesprávneho záveru o jej existencii konanie zastavil, odňal tým oprávnenému možnosť konať pred súdom. Navyše rozhodnutie vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a f/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.